

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla)

26 ta' Ottubru 2006 (*)

“Nuqqas ta' Stat li jwettaq obbligu – Le?i?lazzjoni fiskali – Kundizzjonijiet ta' e?enzjoni mill-qlig? kapitali li jirri?ulta mit-trasferiment b'titolu oneru? ta' proprjetà immobbli – Artikoli 18 KE, 39 KE u 43 KE – Artikoli 28 u 31 tal-Ftehim dwar i?-?ona Ekonomika Ewropea – Koerenza tas-sistema fiskali – Politika tad-djar”

Fil-kaw?a C-345/05,

li g?andha b?ala su??ett rikors g?an-nuqqas ta' twettiq ta' obbligu ta?t l-Artikolu 226 KE, imressaq fil-21 ta' Settembru 2005,

Il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, irrappre?entata minn R. Lyal u M. Afonso, b?ala a?enti, b'indirizz g?an-notifika fil-Lussemburgu,

rikorrenti,

vs

Ir-Repubblika Portugi?a, irrappre?entata minn L. Fernandes u J. Menezes Leitão, b?ala a?enti, konvenuta,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla),

komposta minn C. W. A. Timmermans, President ta' l-Awla, R. Schintgen, P. K?ris, G. Arestis (Relatur) u L. Bay Larsen, Im?allfin,

Avukat ?enerali: P. Léger,

Re?istratur: M. Ferreira, Amministratri?i Prin?ipali,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tat-30 ta' Marzu 2006,

wara li rat id-de?i?joni li ttie?det, wara li semg?et lill-Avukat ?enerali, li l-kaw?a ti?i de?i?a ming?ajr ma jsiru konkluzjonijiet,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 Fuq rikors tagħha, il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej titlob lill-Qorti tal-Ġustizzja tikkonstata li, billi tammiet fis-sewfa dispożizzjonijiet fiskali li jissuettaw il-benefiċċju ta' l-enzjoni mit-taxxa fuq il-qiegħ kapitali li jirriżultaw mit-trasferiment b'titolu oneru ta' proprjetà immobbli intiża sabiex isservi b'ala abitazzjoni personali u permanenti għall-persuna taxxabbli jew għall-membri tal-familja tagħha għall-kundizzjoni li l-qiegħ li jinkiseb jiġi investit mill-ġdid fl-akkwist ta' proprjetà immobbli li tinsab fit-territorju Portugiż, ir-Repubblika Portugiża naqset milli twettaq l-obbligi imposti fuqha skond l-Artikoli 18 KE, 39 KE, 43 KE u 56(1) KE, kif ukoll skond l-Artikoli 28, 31 u 40 tal-Ftehim dwar iż-żona Ekonomika Ewropea, tat-2 ta' Mejju 1992 (ĠU 1994, L 1, p. 3, iktar 'il quddiem il-“Ftehim ŻEE”).

Il-kuntest Ġuridiku

Il-Ftehim ŻEE

2 L-Artikolu 6 tal-Ftehim ŻEE jgħid li:

“Mingħajr preżudizzju għall-iżviluppi futuri ta' każistika, id-dispożizzjonijiet ta' dan il-ftehim, sa fejn dawn huma identiċi fis-sustanza mar-regoli korrispondenti tat-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ekonomika Ewropea u t-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ekonomika Ewropea tal-Faħam u l-Azzar u għall-atti adottati fl-applikazzjoni ta' dawn iż-żewġ trattati, iridu, fl-implementazzjoni u l-applikazzjoni tagħhom, ikunu interpretati b'konformità mas-sentenzi rilevanti tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Komunitajiet Ewropej mogħtija qabel id-data tal-firma ta' dan il-Ftehim.”

3 L-Artikolu 28 tal-Ftehim ŻEE jgħid li:

“1. Moviment liberu ta' iżaddiema jkun assigurat fost l-Istati Membri tal-KE [Komunità Ekonomika Ewropea] u l-Istati ta' l-EFTA [Assoċjazzjoni Ekonomika ta' Kummerż Liberu].

2. Din il-libertà ta' moviment tikkonsisti fl-abolizzjoni ta' kwalunkwe diskriminazzjoni bbażata fuq in-nazzjonalità bejn iżaddiema ta' l-Istati Membri tal-KE u l-Istati ta' l-EFTA għal dak li jirrigwarda l-impjieg, ir-remunerazzjoni u l-kundizzjonijiet l-oħra tax-xogħol u impjieg.

3. Trid tinkludi d-dritt, suwett għal-limitazzjonijiet iġustifikati abbażi [ta' l-ordni pubbliku], sigurtà pubblika jew saħħa pubblika:

a) li taħt offerti ta' impjieg attwalment magħmula;

b) li tiħallaq liberament fit-territorju ta' l-Istati Membri tal-KE u l-Istati ta' l-EFTA għal dan il-għan;

?) li toqgħod fit-territorju ta' Stati Membri tal-KE jew Stat ta' l-EFTA għal fini ta' l-impjieg skond id-dispożizzjonijiet li jirregolaw l-impjieg ta' iġittadini li jinsabu fil-liżi, [regolamenti jew] azzjoni [...] amministrattiva.

d) li tibqa' fit-territorju ta' Stat Membru tal-KE jew Stat ta' l-EFTA wara li tkun iġiet impjegata hemmhekk.

[...]”

4 L-Artikolu 31(1) tal-Ftehim ŻEE jaqra kif iġej:

“Fl-Istruttura tad-dispożizzjonijiet ta' dan il-ftehim, ma jistax ikun hemm l-ebda restrizzjonijiet fuq il-libertà ta' stabbiliment ta' iġittadini ta' Stat Membru tal-KE jew Stat tal-EFTA fit-territorju ta' [...]”

kwalunkwe [wie?ed ie?or] minn dawn l-Istati. Dan japplika wkoll g?at-twaqqif ta' a?enziji, ferg?at jew sussidjarji minn ?ittadini ta' kwalunkwe Stat Membru tal-KE jew Stat tal-EFTA stabbilit fit-territorju ta' kwalunkwe minn dawn l-Istati.

Libertà ta' stabbiliment tinkludi d-dritt li jag?mlu u jwettqu attivitajiet b?ala persuni li ja?dmu g?al rashom u li jitwaqq[fu] u ji?u operati impri?i, partikolarment kumpanniji jew ditti li jaqg?u fit-tifsira ta' l-Artikolu 34, it-tieni paragrafu, ta?t il-kundizzjonijiet ipprovduti [...] mil-li?i tal-pajji? fejn tali stabbiliment ji?i effettwat [g?a?-?ittadini tieg?u stess ...]”

Il-le?i?lazzjoni nazzjonali

5 L-Artikolu 10 tal-Kodi?i tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni fi?i?i (Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Singulares), approvat bid-Digriet Li?i Nru 442/88, tat-30 ta' Novembru 1998, fil-ver?joni tag?ha li tirri?ulta mid-Digriet Li?i Nru 198/2001, tat-3 ta' Lulju 2001 (*Diário da República I*, Serje A, Nru 152, tat-3 ta' Lulju 2001, iktar 'il quddiem i?-“CIRS”), jipprovdi li:

“1. Huwa qlig? kapitali l-qlig? miksub li mhuwiex ikkunsidrat b?ala d?ul min-negozju u mix-xog?ol, mill-kapital jew mill-proprjetà immobbli, i?da jirri?ulta:

a) mit-trasferiment b'titolu oneru? ta' drittijiet reali fuq proprjetà immobbli u mill-u?u ta' kull proprjetà privata g?all-attività tan-negozju u tax-xog?ol e?er?itata fuq ba?i individwali mill-proprjetarju tag?ha;

[...]

3. Il-qlig? jitqies li nkiseb fil-mument meta jsiru l-atti previsti fil-paragrafu 1, bla ?sara g?ad-dispo?izzjonijiet tas-subparagrafi li ?ejjin:

a) Fil-ka? ta' weg?da ta' xiri u ta' bejg? jew ta' tpartit, il-qlig? jitqies li nkiseb fil-mument meta jsir it-trasferiment jew meta jittie?ed il-pussess tal-proprjetà li hija s-su??ett tal-kuntratt;

b) Fil-ka? ta' u?u ta' proprjetà privata g?all-attività tan-negozju u tax-xog?ol e?er?itata fuq ba?i individwali mill-proprjetarju tag?ha, il-qlig? jitqies li nkiseb biss fil-mument meta jsir it-trasferiment ulterjuri tal-proprjetà kkon?ernata b'titolu oneru? jew meta jse?? xi fatt ie?or li jwassal g?as-saldu tal-kontijiet f'kundizzjonijiet simili.

4. Il-qlig? issu??ettat g?all-IRS [taxxa fuq id-d?ul tal-persuni fi?i?i] huwa kkostitwit:

a) mid-differenza bejn il-valur tal-bejg? u l-valur ta' l-akkwist, bit-tnaqqis tal-parti kkunsidrata b?ala d?ul mill-kapital, jekk ikun il-ka?, fil-ka?ijiet previsti fil-punti a), b) u ?) tal-paragrafu 1;

[...]

5. Huwa e?enti mit-taxxa l-qlig? li ji?i mit-trasferiment b'titolu oneru? ta' proprjetà immobbli inti?a sabiex isservi b?ala abitazzjoni personali u permanenti g?all-persuna taxxabli jew g?all-membri tal-familja tag?ha, ta?t il-kundizzjonijiet li ?ejjin:

a) li, fi ?mien 24 xahar mid-data tal-bejg?, id-d?ul mit-trasferiment ji?i investit mill-?did fl-akkwist tal-proprjetà ta' immobbli ie?or, ta' art g?all-kostruzzjoni ta' proprjetà immobbli jew fil-kostruzzjoni, fit-tkabbir jew fit-tibdil ta' proprjetà immobbli o?ra inti?a esklu?ivament g?all-istess u?u, bil-kundizzjoni li din tkun tinsab fit-territorju Portugi?;

b) li d-d?ul mit-trasferiment ji?i u?at g?all-?las ta' l-akkwist imsemmi fis-subparagrafu pre?edenti, bil-kundizzjoni li t-trasferiment ikun sar fi ?mien it-12-il xahar pre?edenti;

?) g?all-applikazzjoni tad-dispo?izzjonijiet tas-subparagrafu a), il-persuna taxxabbli g?andha turi l-intenzjoni tag?ha li tinvesti mill-?did, anki jekk parzjalment, billi ssemmi, fid-dikjarazzjoni tad-d?ul relattiva g?as-sena tat-trasferiment, l-ammont li g?andha l-intenzjoni li tinvesti mill-?did;

d) fil-ka? ta' investiment mill-?did ta' ammont differenti minn dak li jkun ?ie ddikjarat skond is-subparagrafu pre?edenti, il-persuna taxxabbli hija marbuta li tipprovdri dikjarazzjoni sostituttiva, li tindika l-ammonti li effettivament ?ew investiti mill-?did, kemm jista' jkun malajr wara l-iskadenza tal-perijodu ta' 24 xahar imsemmi fis-subparagrafu a).

6. Il-benefi??ju msemmi fil-paragrafu pre?edenti ma jing?atax meta:

a) fir-rigward ta' investiment mill-?did fl-akkwist ta' proprjetà immobbli o?ra, ix-xerrej ma ju?ahiex b?ala l-abitazzjoni tieg?u jew tal-membri tal-familja tieg?u sitt xhur wara l-iskadenza ta?-?mien li fih g?andu jse?? l-investment mill-?did;

[...]"

Il-pro?edura prekontenzju?a

6 Peress li l-Kummissjoni qieset li d-dispo?izzjonijiet tas-sistema Portugi?a ta' tassazzjoni tal-qlig? kapitali li jirri?ulta mit-trasferiment b'titolu oneru? ta' proprjetà immobbli u, b'mod partikolari, l-Artikolu 10(5) ta?-CIRS jiksru l-obbligi imposti fuq ir-Repubblika Portugi?a skond l-Artikoli 18 KE, 39 KE, 43 KE u 56(1) KE, kif ukoll skond l-Artikoli 28, 31 u 40 tal-Ftehim ?EE, hija intimat lil dan l-Istat Membru, b'ittra ta' l-20 ta' Frar 2003, biex iressaq l-osservazzjonijiet tieg?u f'dan ir-rigward.

7 L-awtoritajiet Portugi?i kkontestaw l-allegazzjoni tal-Kummissjoni billi sostnew li d-dispo?izzjonijiet ta?-CIRS in kwistjoni ma jikkostitwixxux restrizzjoni g?all-libertajiet fundamentali, li dawn mhumiex ta' natura diskriminatorja u li, f'kull ka?, huma ??ustifikati min?abba ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali u, b'mod i?jed partikolari, mill-g?an tal-protezzjoni tad-dritt g?all-akkomodazzjoni jew min?abba ra?unijiet ta' koerenza tas-sistema fiskali nazzjonali.

8 Billi l-argumenti ta' l-awtoritajiet Portugi?i ma kkonvin?ewhiex, fid-9 ta' Lulju 2004, il-Kummissjoni ?ar?et opinjoni motivata li fiha, minn na?a, hija re?g?et sostniet l-argument tag?ha li l-le?i?lazzjoni fiskali Portugi?a li tirrigwarda l-kundizzjonijiet ta' e?enzjoni mill-qlig? kapitali li jirri?ulta mit-trasferiment b'titolu oneru? ta' proprjetà immobbli tmur kontra l-moviment liberu tal-persuni kif ukoll tal-kapital u, min-na?a l-o?ra, stiednet lir-Repubblika Portu?i?a biex tie?u l-mi?uri ne?essarji biex tikkonforma ru?ha ma' l-imsemmija opinjoni fi ?mien xahrejn min-notifika tag?ha.

9 Billi fir-risposta tag?hom g?all-imsemmija opinjoni motivata, l-awtoritajiet Portugi?i ?ammew il-po?izzjoni tag?hom li l-le?i?lazzjoni nazzjonali, li hija ??ustifikata min?abba g?anijiet ta' politika so?jali, ma tmurx kontra d-dritt Komunitarju, il-Kummissjoni dde?idiet li tressaq il-pre?enti rikors.

Fuq ir-rikors

10 Preliminarjament, għandu jiġi mfakkar li, skond l-urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, għalkemm it-tassazzjoni diretta taqta' ta' il-kompetenza ta' l-Istati Membri, dawn ta' l-aqra għandhom madankollu jeżerċitaw din il-kompetenza b'rispett għad-dritt Komunitarju (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi ta' l-4 ta' Marzu 2004, *Il-Kummissjoni vs Franza*, C-334/02, *Abra* p. l-2229, punt 21, kif ukoll tat-13 ta' Diċembru 2005, *Marks & Spencer*, C-446/03, *Abra* p. l-10837, punt 29).

11 Għandu jiġi eżaminat jekk, kif issostni l-Kummissjoni, id-dispożizzjonijiet tal-leġiżlazzjoni Portugiża dwar it-tassazzjoni tal-qiegħ kapitali li jirriżultaw mit-trasferiment b'titolu oneru ta' proprjetà immobbli u, b'mod partikolari, l-Artikolu 10(5) ta' l-CIRS, jikkostitwixx restrizzjonijiet għall-moviment ta' persuni u tal-kapital, stabbilit bl-Artikoli 18 KE, 39 KE, 43 KE u 56(1) KE, kif ukoll bl-Artikoli 28, 31 u 40 tal-Ftehim ta' EE.

Fuq il-moviment liberu tal-persuni

12 Fil-kuntest ta' dan l-ilment, il-Kummissjoni ssostni, fl-ewwel lok, li r-Repubblika Portugiża naqset milli twettaq l-obbligi tagħha skond l-Artikoli 18 KE, 39 KE u 43 KE.

13 L-Artikolu 18 KE, li jsemmi b'mod ġenerali d-dritt ta' kull iġittadin ta' l-Unjoni li jiġi aqraq u jirrisjedi liberament fit-territorju ta' l-Istati Membri, huwa applikat b'mod speċifiku fl-Artikolu 43 KE fir-rigward tal-libertà ta' stabbiliment (sentenza tas-7 ta' Settembru 2006, N, C-470/04, li għadha ma jietx ippubblikata fil-*Abra*, punt 22) u fl-Artikolu 39 KE fir-rigward tal-moviment liberu tal-*addiema*.

14 Għaldaqstant, għandu l-ewwel nett jiġi eżaminat jekk l-Artikoli 39 KE u 43 KE jipprekludux leġiżlazzjoni nazzjonali, b'artikolu 10(5) ta' l-CIRS, li jissuġġetta l-benefiċċju ta' l-eżenzjoni mit-taxxa fuq il-qiegħ kapitali li jirriżultaw mit-trasferiment b'titolu oneru ta' proprjetà immobbli intiża sabiex isservi b'ala abitazzjoni personali u permanenti għal-persuna taxxabbli jew għall-membri tal-familja tagħha għall-kundizzjoni li l-qiegħ li jinkiseb jiġi investit mill-*did* fl-akkwist ta' proprjetà immobbli li tinsab fit-territorju Portugiż.

15 Id-dispożizzjonijiet kollha tat-Trattat KE li jirrigwardaw il-moviment liberu tal-persuni għandhom il-għan li jtejbu, għa' iġittadini Komunitarji, l-eżerċizzju ta' l-attivitàjiet ta' xogħol ta' kull tip fit-territorju kollu tal-Komunità u jipprekludu miżuri li jistgħu jiġvanta' aw lil dawn i' iġittadini meta huma jixtiequ jeżerċitaw attività ekonomika fit-territorju ta' Stat Membru ie'or (ara s-sentenza tal-15 ta' Settembru 2005, *Il-Kummissjoni vs Id-Danimarka*, C-464/02, *Abra* p. l-7929, punt 34 u l-urisprudenza *ġitata*).

16 Dispożizzjonijiet li jipprekludu jew jiddiswadu lil iġittadin ta' Stat Membru milli jgħalli l-Istat tiegħu ta' oriġini biex jeżerċita d-dritt tiegħu għall-moviment liberu jikkostitwixxu minnhom infushom xkiel għal din il-libertà, anki jekk dawn japplikaw indipendentement min-nazzjonalità tal-*addiema* kkonfernati (is-sentenzi tat-13 ta' Novembru 2003, *Schilling u Fleck-Schilling*, C-209/01, *Abra* p. l-13389, punt 25, kif ukoll il-Kummissjoni vs Id-Danimarka, i' *ġitata* iktar 'il fuq, punt 35).

17 Jirriżultaw mill-urisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja li, anki jekk, skond il-kliem tagħhom, id-dispożizzjonijiet relattivi għall-moviment liberu tal-*addiema* huma intiġi, b'mod partikolari, biex jiġguraw il-benefiċċju tat-trattament nazzjonali fl-Istat Membru ospitanti, huma jipprekludu wkoll lill-Istat ta' oriġini milli jxekkel il-libertà ta' xi wie'ed mi' iġittadini tiegħu li ja' *ġetta* u jeżerċita impjeg fi Stat Membru ie'or (is-sentenza tat-12 ta' Diċembru 2002, *De Groot*, C-385/00, *Abra* p. l-11819, punt 79).

18 Dan japplika wkoll għad-dispożizzjonijiet relattivi għal-libertà ta' stabbiliment. Fil-fatt, skond l-

imsemmija ?urisprudenza, anki jekk, skond dak li jing?ad fihom, dawn id-dispo?izzjonijiet huma inti?i biex ji?guraw il-benefi??ju tat-trattament nazzjonali fil-Istat Membru ospitanti, huma jipprekludu wkoll lill-Istat ta' ori?ini milli jxekkel l-istabiliment ta' xi wie?ed mi?-?ittadini tieg?u jew ta' kumpannija kkostitwita skond il-le?i?lazzjoni tieg?u fi Stat Membru ie?or (is-sentenzi tal-11 ta' Marzu 2004, De Lasteyrie du Saillant, C-9/02, ?abra p. I-2409, punt 42, u tat-23 ta' Frar 2006, Keller Holding, C-471/04, ?abra p. I-2107, punt 30).

19 F'dan il-ka?, ir-Repubblika Portugi?a ssostni li l-Artikolu 10(5) ta?-CIRS ma jikkostitwixxix ?vanta?? g?all-persuni taxxabli li jixtiequ jittrasferixxu r-residenza tag?hom barra mit-territorju Portugi?. Skondha, din id-dispo?izzjoni tistabilixxi e?enzjoni mit-taxxa *ad hoc*, billi tidderoga mir-regola ?enerali tat-tassazzjoni tal-qlig? kapitali. F'dawn i?-?irkustanzi, l-allegazzjoni tal-Kummissjoni li tali dispo?izzjoni tikser l-Artikoli 39 KE u 43 KE mhijjex fondata.

20 Dan l-argument g?andu ji?i mi??ud. Anki jekk l-Artikolu 10(5) ta?-CIRS ma jipprojbixxix lil persuna taxxabli su??etta g?at-taxxa fuq id-d?ul fil-Portugall milli te?er?ita impjeg fi Stat Membru ie?or jew, b'mod ?enerali, milli te?er?ita d-dritt tag?ha ta' stabbiliment, din id-dispo?izzjoni hija madankollu tali li tirrestrin?i l-e?er?izzju ta' dawn id-drittijiet billi g?andha, ta' l-inqas, effett disswa?iv fir-rigward tal-persuni taxxabli li jixtiequ jbig?u l-proprjetà immobbli tag?hom biex imorru jg?ixu fi Stat Membru ie?or barra mir-Repubblika Portugi?a.

21 Fil-fatt, huwa manifest li l-persuna taxxabli li tidde?iedi li tbig? il-proprjetà immobbli li tippossiedi fil-Portugall u li tu?aha g?all-abitazzjoni bil-g?an li tittrasferixxi r-residenza tag?ha fit-territorju ta' Stat Membru ie?or u li takkwista proprjetà immobbli ?dida hemmhekk biex tu?aha b?ala r-residenza tag?ha, fil-kuntest ta' l-e?er?izzju tad-drittijiet mog?tija mill-Artikoli 39 KE u 43 KE, hija su??etta g?al trattament fiskali ?vanta??u? meta mqabbla ma' dak li minnu tibbenefika persuna li ??omm ir-residenza tag?ha fil-Portugall.

22 Din id-differenza fit-trattament fir-rigward tat-tassazzjoni tal-qlig? kapitali, li jista' jkollha riperkussjonijiet fuq l-assi tal-persuna taxxabli li tixtieq tittrasferixxi r-residenza tag?ha barra mill-Portugall, hija g?aldaqstant tali li tista' tiddisswadih milli jag?mel tali trasferiment.

23 Minn dan isegwi li, bil-fatt li jissu??ettaw il-benefi??ju ta' l-e?enzjoni mit-taxxa fuq il-qlig? kapitali li jirri?ulta mit-trasferiment b'titolu oneru? ta' proprjetà immobli inti?a sabiex isservi b?ala abitazzjoni personali u permanenti g?all-persuna taxxabli jew g?all-membri tal-familja tag?ha g?all-kundizzjoni li l-qlig? li jinkiseb ji?i investit mill-?did fl-akkwist ta' proprjetà immobbli li tinsab fit-territorju Portugi?, id-dispo?izzjonijiet ta?-CIRS, u b'mod partikolari, l-Artikolu 10(5) tieg?u jistg?u jxekklu l-moviment liberu tal-?addiema u l-libertà ta' stabbiliment, kif iggarantiti mill-Artikoli 39 KE u 43 KE.

24 Jirri?ulta madankollu minn ?urisprudenza stabbilita sew, li l-mi?uri nazzjonali li jistg?u jxekklu jew li jag?mlu inqas attraenti l-e?er?izzju tal-libertajiet fundamentali ggarantiti mit-Trattat, jistg?u madankollu jkunu ammessi bil-kundizzjoni li jfittxu li jil?qu g?an ta' interess ?enerali, li jkunu adegwati sabiex jiggerantixxu li jitle?aq dan l-g?an u li ma je??edux dak li hu me?tie? biex jintla?aq l-g?an imfittex (is-sentenzi ??itata iktar 'il fuq De Lasteyrie du Saillant, punt 49, u N, punt 40).

25 F'dan ir-rigward, ir-Repubblika Portugi?a ssostni li l-fatt li te?isti rabta assoluta ta' identità funzjonali bejn il-proprjetà immobbli trasferita u l-proprjetà immobbli mixtrija permezz ta' l-investment mill-?did ta' l-ammont tal-bejg? ta' l-ewwel proprjetà jfisser li l-Artikolu 10(5) ta?-CIRS huwa ??ustifikat b'ra?unijiet ta' koerenza tas-sistema fiskali. Fil-fatt, te?isti korrelazzjoni diretta bejn il-vanta?? fiskali u t-tassazzjoni fil-kuntest ta' l-istess taxxa, li tolqot lill-istess persuna taxxabli wa?danija.

26 Għandu jiġi osservat, minn naqsa, li l-allegazzjoni tar-Repubblika Portugiża ma tistax teskludi l-fatt li proprjetà immobbli akkwistata fi Stat Membru li mhuwiex l-imsemmija Repubblika tista' daqstant ierogħor iservi b'ala l-abitazzjoni personali u permanenti ta' persuna taxxabli li pre'edement kienet residenti fil-Portugall. Barra minn hekk, kuntrarjament għal dak li essenzjalment isostnu l-awtoritajiet Portugiżi, fl-ipoteżi li din il-proprjetà immobbli tiġi akkwistata bid-d'ul mill-bejgħ fil-Portugall tal-proprjetà immobbli li sservi b'ala l-abitazzjoni tal-persuna taxxabli, dan l-akkwist jissostitwixxi l-proprjetà immobbli trasferita u jaqdi, f'dak li jirrigwarda l-assi ta' din ta' l-aqra, funzjoni identika għal dik tal-proprjetà li hija kienet tippossiedi inizjalment.

27 Min-naqsa l-oqra, jirriżulta mill-eżami ta' l-Artikolu 10(5) ta'-CIRS li, kuntrarjament għal dak li ssostni f'dan il-każ ir-Repubblika Portugiża, l-allegata rabta bejn il-vantażż fiskali lill-persuna taxxabli u t-tassazzjoni ta' din ta' l-aqra mhijiex qerta. Fil-fatt, it-tassazzjoni futura tal-qligħ kapitali tista' ssew biss fl-eventwali ipoteżi li dan il-qligħ kapitali jsir. Barra minn hekk, safejn il-persuna kkonfermata takkwista residenza qdida għall-finijiet ta' abitazzjoni fit-territorju Portugiż, din tista' dejjem tibbenefika mill-eżenzjoni prevista mill-Artikolu 10(5) ta'-CIRS.

28 F'dawn iż-żirkustanzi, l-awtoritajiet Portugiżi ma jistgħux isostnu li teżisti rabta diretta bejn il-vantażż fiskali prevista fl-imsemmija dispożizzjoni nazzjonali u t-tpażija ta' dan il-vantażż permezz ta' qbir determinat ta' taxxa.

29 Qertament, il-Qorti tal-Ġustizzja rrikonoxxiet li l-bqonn li tiġi m'arsa l-koerenza ta' sistema fiskali tista' tiġi qustifika restrizzjoni ta' l-eżerqizzju tal-libertajiet fundamentali ggarantiti mit-Trattat. Madankollu, sabiex argument ibbaqat fuq tali qustifikazzjoni jista' jirnexxi, jeżtieq li tiġi pprovata l-eżistenza ta' rabta diretta bejn il-vantażż fiskali kkonfermat u t-tpażija ta' dan il-vantażż permezz ta' qbir determinat ta' taxxa (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Keller Holding, iktar 'il fuq, punt 40 u l-urisprudenza qitata), qaza li, f'dan il-każ, ma sewqitx.

30 Jirriżulta mill-kunsiderazzjonijiet pre'edenti li l-argument li l-leqżazzjoni nazzjonali relattiva għat-tassazzjoni tal-qligħ kapitali fuq proprjetà immobbli hija oqgħettivament iġustifikata bil-bqonn li tinqam il-koerenza tas-sistema fiskali ma jistax jiġi aqgħettat.

31 Ir-Repubblika Portugiża ssostni wkoll li l-Artikolu 10(5) ta'-CIRS huwa intiq sabiex jiġura l-protezzjoni u q-amma ta' l-abitazzjoni privata tal-persuna taxxabli u tal-membri tal-familja tagħha u li, għaldaqstant, hija tigarantilha dritt għall-akkomodazzjoni, li jikkostitwixxi rekwiżit kostituzzjonali.

32 Anki li kieku kellu jitqies li t-tali argument jista' jiġi invokat biex jiġi qustifika xkiel għall-moviment liberu tal-persuni, għandu jiġi kkonstatat li l-kundizzjoni ta' investiment mill-qdid fit-territorju Portugiż imposta mill-Artikolu 10(5) ta'-CIRS, f'kull każ, tmur lil hinn minn dak li hu neqessarju sabiex jintlaqaq l-għan intiq.

33 Fil-fatt, jekk l-għan ta' l-imsemmija dispożizzjoni nazzjonali huwa li jiġi ggarantit id-dritt għall-akkomodazzjoni, dan il-għan jista' jintlaqaq mingħajr ma jkun meqteq li tiġi prevista kundizzjoni ta' investiment mill-qdid fit-territorju nazzjonali.

34 F'dan ir-rigward, ir-Repubblika Portugiża ssostni madankollu li t-tneqżija tal-kundizzjoni ta' investiment mill-qdid tal-qligħ kapitali fit-territorju nazzjonali jkollha b'ala konsegwenza l-finanzjament indirett tal-politika tad-djar ta' l-Istati Membri l-oqra.

35 Issa, dan l-argument, anki li kieku kellu jitqies li huwa fondat, mhuwiex ta' natura li jipprova li d-dispożizzjoni in kwistjoni hija meqteqa biex jintlaqaq l-għan imfittex. Għall-kuntrarju, l-għan li jiġi ggarantit dritt għall-akkomodazzjoni mfakkar fil-punt 31 ta' din is-sentenza xorta waqda jitlaqaq

jekk il-persuna taxxabli tag?el li tittrasferixxi r-residenza tag?ha fit-territorju ta' Stat Membru ie?or minflok fit-territorju Portugi?. G?aldaqstant, fir-rigward ta' l-imsemmi g?an, il-fatt ta' l-allegat finanzjament indirett tal-politika tad-djar ta' l-Istati Membri l-o?ra huwa rrilevanti.

36 Fin-nuqqas ta' prova li l-le?i?lazzjoni nazzjonali kkon?ernata, f'dan il-ka? l-Artikolu 10(5) ta?-CIRS, hija ??ustifikata minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali, g?andu ji?i konkluzjoni li tali le?i?lazzjoni tmur kontra l-Artikoli 39 KE u 43 KE.

37 Fl-a??ar nett, fir-rigward tal-persuni li mhumiex ekonomikament attivi, din l-a??ar konkluzjoni ting?ata min?abba l-istess motivi fir-rigward ta' l-ilment relatata ma' l-Artikolu 18 KE.

38 Fit-tieni lok, il-Kummissjoni ssostni li r-Repubblika Portugi?a naqset milli twettaq l-obbligi tag?ha skond l-Artikoli 28 u 31 tal-Ftehim ta?-?EE, relattivi g?all-moviment liberu tal-?addiema u g?al-libertà ta' stabbiliment.

39 Kif jispe?ifika l-Artikolu 6 tal-Ftehim ?EE, id-dispo?izzjonijiet ta' dan ta' l-a??ar, safejn dawn huma identi?i fis-sustanza g?ar-regoli korrispondenti tat-Trattat u ta' l-atti adottati b'applikazzjoni ta' dan it-Trattat, iridu, fl-implementazzjoni u fl-applikazzjoni tag?hom, ikunu interpretati b'konformità mas-sentenzi rilevanti tal-Qorti tal-?ustizzja mog?tija qabel id-data tal-firma ta' l-imsemmi Ftehim.

40 Barra minn hekk, kemm il-Qorti tal-?ustizzja kif ukoll il-Qorti ta' l-EFTA rrikonoxxew il-?tie?a li jissiguraw li r-regoli tal-Ftehim ?EE, li huma fis-sustanza identi?i g?al dawk tat-Trattat, ikunu interpretati b'mod uniformi (is-sentenza Keller Holding, i??itata iktar 'il fuq, punt 48 u l-?urisprudenza ??itata).

41 Issa, g?andu ji?i rilevat li r-regoli li jipprojbixxu r-restrizzjonijiet g?al-libertà tal-moviment u g?al-libertà ta' stabbiliment imsemmija fl-Artikoli 28 u 31 tal-Ftehim ta?-?EE huma identi?i g?al dawk stabbiliti bl-Artikoli 39 KE u 43 KE.

42 F'dawn i?-?irkustanzi, ir-rikors tal-Kummissjoni g?andu ji?i kkunsidrat b?ala fondat fir-rigward ta' l-ilment relattiv g?all-ksur tar-regoli dwar il-moviment liberu tal-persuni msemmija fil-Ftehim ?EE.

43 G?aldaqstant, g?andu ji?i kkonstatat li, billi ?ammet fis-se?? dispo?izzjonijiet fiskali b?all-Artikolu 10(5) ta?-CIRS, li jissu??ett aw il-benefi??ju ta' l-e?enzjoni mit-taxxa fuq il-qlig? kapitali li jirri?ulta mit-trasferiment b'titolu oneru? ta' proprjetà immobbli inti?a sabiex isservi b?ala abitazzjoni personali u permanenti g?all-persuna taxxabli jew g?all-membri tal-familja tag?ha g?all-kundizzjoni li l-qlig? li jinkiseb ji?i investit mill-?did fl-akkwist ta' proprjetà immobbli li tinsab fit-territorju Portugi?, ir-Repubblika Portugi?a naqset milli twettaq l-obbligi imposti fuqha skond l-Artikoli 18 KE, 39 KE u 43 KE, kif ukoll skond l-Artikoli 28 u 31 tal-Ftehim ?EE.

Fuq il-moviment liberu tal-kapital

44 Barra minn hekk, il-Kummissjoni titlob lill-Qorti tal-?ustizzja tikkonstata li r-Repubblika Portugi?a naqset milli twettaq l-obbligi tag?ha li jirri?ultaw mill-Artikol 56(1) KE u mill-Artikolu 40 tal-Ftehim ?EE.

45 Billi d-dispożizzjonijiet tat-Trattat u tal-Ftehim UE relattivi għall-moviment liberu tal-persuni jipprekludu l-eżerċizzjoni in kwistjoni, m'hemmx b'onn li l-imsemmija leżiżżjoni tiġi eżaminata separatament fid-dawl ta' l-Artikolu 56(1) KE u ta' l-Artikolu 40 tal-Ftehim UE li jikkonfermaw il-moviment liberu tal-kapital (ara, b'analoġija, is-sentenza ta' l-4 ta' l-unju 2002, Il-Kummissjoni vs Franza, C-483/99, para. l-4781, punt 56).

Fuq l-ispejje?

46 Skond l-Artikolu 69(2) tar-Regoli tal-Proċedura, il-parti li titlef il-kawża għandha tbatlha l-ispejje, jekk dawn ikunu ew mitluba. Peress li r-Repubblika Portugiża tilfet, hemm lok li hija tiġi ordnata tbatlha l-ispejje, kif mitlub mill-Kummissjoni.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tieni Awla) taqta' u tiddeċiedi:

1) **Billi qammet fis-sewwa dispożizzjonijiet fiskali, b'artikolu 10(5) tal-Kodiċi tat-taxxa fuq id-dwal tal-persuni fiżiċi, li jissużettaw il-benefiċċju ta' l-eżenzjoni mit-taxxa fuq il-qligħ kapitali li jirriżultat mit-trasferiment b'titolu oneru ta' proprjetà immobbli intiza sabiex isservi b'ala abitazzjoni personali u permanenti għall-persuna taxxabbli jew għall-membri tal-familja tagħha għall-kundizzjoni li l-qligħ li jinkiseb jiġi investit mill-ġdid fl-akkwiż ta' proprjetà immobbli li tinsab fit-territorju Portugiż, ir-Repubblika Portugiża naqset milli twettaq l-obbligi imposti fuqha skond l-Artikoli 18 KE, 39 KE u 43 KE, kif ukoll skond l-Artikoli 28 u 31 tal-Ftehim dwar iż-żona Ekonomika Ewropea, tat-2 ta' Mejju 1992.**

2) **Ir-Repubblika Portugiża għandha tbatlha l-ispejje.**

Firem

*Lingwa tal-kawża: il-Portugiż.